

עמ"ת 63474/11/19 - מדינת ישראל נגד טל אוזן

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 63474-11-19 מדינת ישראל נ' אוזן
תיק חיצוני: 401550/2018

בפני כבוד השופט ניצן סילמן
עוררים מדינת ישראל
נגד טל אוזן
משיבים

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בעכו (כב' השופטת טנוס) מיום 13/11/19 בתיק ה"ת 36945-09-19, אשר הורתה על השבת סך של 6,000 ₪ מתוך הכספים שנתפסו אצל המשיב.
2. בקליפת האגוז- כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סחר בסם מסוכן, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שיבוש מהלכי משפט.
3. כתב האישום אוחז שישה אישומים מהם חמישה בעבירות סחר בסם מסוכן בסכומים שבין 100 ל- 300 ₪ (הסם הנו מסוג קנביס).
4. בהתאם לסעיף 36 לפקודת הסמים, ביקשה המאשימה מבית המשפט לקבוע כי המשיב הנו סוחר סמים, ועתרה אפוא לחילוט (בשלב זה חילוט זמני) של הכספים שנתפסו בכלי המשיב, במזומן, בסך של 12,250 ₪.
5. ביום 11/10/18 הסכימה ההגנה לקיום תשתית ראייתית לכאורית; עילת המעצר סטטוטורית; בהתאם להמלצת שירות המבחן, הופנה המשיב להליך טיפולי וביום 1/11/19 אף סיים ההליך הטיפולי בקהילת רטורנו
6. בשלב זה מצוי המשיב במעצר בית לילי.
7. מסגרת דיון בתיק ה"ת שהוגש, הורה בית המשפט קמא להשיב למשיב 6,000 ₪ מהכספים שנתפסו בכלי המשיב, זאת כנגד חתימת המשיב וכן ערב צד ג' על חתימה בגובה זהה להשבה, להבטחת חילוט עתידי.
8. החלטה זו מיום 13/11/19 היא ההחלטה נשוא הערר.
9. העוררת טוענת כי בית המשפט קמא טעה בהחלטתו, לאור שסיכויי ההרשעה בצד סיכויי החילוט הנם גבוהים; מדובר במשיב אשר הודה, ועל כן ספק סבורה העוררת כי לבטח יורשע ויוכרז כסוחר סמים
10. העוררת מציינת כי דווקא מצבו הכלכלי של המשיב, אשר הנו בכי רע לגרסתו הוא, הוא הנותן כי בהעדר חילוט זמני לא ניתן יהיה להבטיח מימוש בסיום ההליך

11. עוד מציינת העוררת כי ההלכה קבעה כי אין קשר בין סכומי העבירות והאישומים ובין היקף החילוט המבוקש.
12. המשיב סומך יתדותיו על החלטת בית המשפט קמא; המשיב מציין כי אבי המשיב הנו בעל יכולת, אשר אם וכאשר ידרש להשיב הסכום שנקבע כי יושב לו, יוכל לעשות כן, ועל כן המימוש בסוף ההליך מובטח.
13. הצדדים השלימו טיעון; הצעת פשרה שניתנה לצדדים באולם נדחתה; אציין כי העוררת גם עתרה למעין עיכוב ביצוע "מראש", דבר שהוא פסול; משאין פתרון מוסכם, יש להכריע אפוא.
14. ביסודו של כלי החילוט עומדות מספר תכליות- המרכזית בהן היא התכלית הקניינית, כפי שהוגדרה בפסיקה- "הוצאת בלעו של גזלן מפיו" (ע"פ 8312/17 **ברהמי נ' מ"י**). התכלית הקניינית מטרתה לשלול מעברין סמים, את פירות העבירה; למעשה- למנוע מצב בו חוטא יצא נשכר
15. תכלית נוספת היא הרתעתית- החילוט מעביר מסר לעברין, ולחברה בכללותה, לפיו העבירות הנן חמורות והמדינה אינה סבלנית כלפי עבירות אלו; המסר מועבר לסביבתו של העברין, הנוכחת לראות כי מהעברין נשלל הרווח שהפיק מפעילותו העבריינית (השווה לעניין זה- ע"א 6212/14 **מ"י נ' ג'סארי**).
16. הפסיקה לא התעלמה ממציאות כלכלית של עברין מהלך משפטו, והבהירה ברחל בתך הקטנה- "מדובר בסנקציה עונשית הבאה להכאיב לעובר העבירה ולהרתיע את זולתו". (ראה ע"פ 7646/07 **כהן נ' מ"י**).
17. היבט הרתעתי זה בא למנוע עבירת עבירות כגון דא.
18. אשר להיקף העבירות והעסקאות הנזכר בכתב האישום- היקף זה אינו מעלה ואינו מוריד- שכן הנאשם מוחזק כמי שרכושו הגיע אליו בעקבות סחר בסמים (ראה למשל ע"פ 80/19 **אהוד מאיר שאיבות בע"מ נ' מ"י**).
19. התנאי למתן צו חילוט - קיומה של תשתית ראייתית מספקת, סיכוי סביר להרשעה בעבירת סם המקנה חילוט, וסיכוי סביר כי בעקבות אותה הרשעה ינתן צו חילוט
20. מעבר לתנאים הללו, על בית המשפט הדין בחילוט זמני, להשתכנע כי הצו הנו מידתי; יש לערוך איזון בין זכות הקניין ובין האינטרס הציבורי שבהבטחת החילוט(ע"פ 80/19 הנ"ל).
21. מידתיות נדרשת בין היתר לאור חלוף זמן בהליך, משך ההחזקה, היקף החילוט למול העבירה, ועוד (ע"פ 80/19 הנ"ל, פסקה 22 סיפא; ראה גם ע"פ 6009/19 **עלאא בידון נ' מ"י**).
22. מהכא להתם- במקרה בפנינו המדובר בכסף מזומן; הכלל הוא כי הפגיעה הקניינית בכסף מזומן פחותה מהחזקת נכס שמיש אחר, שכן אין מדובר בנכס שהחזקתו נועדה לשמש המרתו לכסף בעתיד, אלא לנכס שהוא הוא מטרת החילוט
23. התמשכות ההליך- במקרה בפנינו, **הנה לבקשת הנאשם עצמו**, עת זה ביקש, וקיבל הזדמנות יוצאת דופן, להשתלב בהליך גמילה. בהליך גופו התקיימה הקראה בלבד, כך שגם אם נכון יהיה לומר כי מדובר בהליך שמתארך ביותר, ברי כי נושא זה לפתח המשיב
24. התשתית הראייתית- במקרה בפנינו, הנה איתנה; אין חולק על כך (וגם המשיב מאשר עיקרי העובדות)

25. מידתיות- בית המשפט קמא סבר כי די בחתימת המשיב וחתימת צד ג'; ספק בעיני אם די בחתימות אלו להבטיח חילוט; ראשית, אם המשיב עצמה ציינה בדיון כי מצב ההורים קשה (וצד ג' שחתם הנו האב); שנית- המשיב עצמו סיים הליך גמילה ולהבנתי אין לו כל רכוש; קשה אפוא להניח כי החילוט מובטח.
26. נראות- מטרת החילוט, כאמור, הנה הרתעתית; חילוט והחזקת כספים ישרת מטרה כי הסביבה תדע שמי העוסק בנגע הסם, עלול למצוא עצמו במצב כלכלי קשה, ויפגע בכיסו.
27. סתירות- בדיון בפני הוצהר כי אבי המשיב בעל מצב איתן; אם אלו פני הדברים, לכאורה יכול האב לעזור לבנו כעת, ולא רק כחותם צד ג', ובכך לא תהיה פגיעה בסיכוי מימוש החילוט (ולפחות מבחינה ציבורית, לא תוחמץ המטרה)
28. הנמקה- אין כל הבהרה מדוע הועדפה בקשת הנאשם-המשיב על פי תכלית החילוט; מצב כלכלי אינו טעם מיוחד, עת מי המצוי במעצר נקלע לקשיים לא אחת, ומנגד, לא נסתרה ההנחה כי הכספים שנתפסו מקורם בעסקאות הסמים; יוצא כי הנאשם מבקש להסתמך על כספים, שלכאורה ממילא לא היה רשאי להיבנות מהם.
29. בנסיבות אלו- רואה אני לקבל הערר; החלטת שחרור הכספים מבוטלת; עם זאת- ככל שתיערך חקירה לצרכי חילוט, ויוברר כי מקור הכספים אחר, יוכל המשיב לשוב ולעתור
30. הערר מתקבל אפוא.

ניתנה היום, י"ז כסלו תש"פ, 15 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.